

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗ Ενότητες 11-12-13 στ.280-331

Κείμενο	Μεταγραφή στα νέα ελληνικά
Παῦσαι, πρὶν ὀργῆς κάμῃ μεστῶσαι λέγων, μὴ 'φευρεθῆς ἄνους τε καὶ γέρων ἅμα. Λέγεις γὰρ οὐκ ἀνεκτὰ λέγων δαίμονας ἴσχειν πρόνοιαν πὲρι τοῦδε τοῦ νεκροῦ. Πότερον ἔκρυπτον αὐτόν ὑπερτιμῶντες ὥς εὐεργέτην ὅστις ἦλθε πυρώσων ἀμφικίονας ναοὺς κἀναθήματα καὶ (διαφθερῶν) γῆν ἐκείνων καὶ διασκεδῶν νόμους; ἢ εἰσορᾷς θεοὺς τιμῶντας τοὺς κακοὺς; Οὐκ ἔστιν· ἀλλὰ καὶ πάλοι ἄνδρες πόλεως μόλις φέροντες ταῦτα ἐρρόθουν ἔμοι κρυφῇ, σεῖοντες κἄρα, οὐδ' εἶχον λόφον δικαίως ὑπὸ ζυγῷ ὥς στέργειν ἐμέ. Ἐκ τῶνδε τούτους παρηγμένους μισθοῖσιν ἐξεπίσταμαι καλῶς εἰργάσθαι τάδε. Οὐδὲν γὰρ νόμισμα ἔβλαστε ἀνθρώποισιν κακὸν οἶον ἄργυρος. Τοῦτο καὶ πόλεις πορθεῖ, τόδ' ἐξανίστησιν ἄνδρας δόμων, τόδ' ἐκδιδάσκει καὶ παραλλάσσει χρηστὰς φρένας βροτῶν ἵστασθαι πρὸς αἰσχρὰ πράγματα· ἔδειξεν δ' ἀνθρώποις ἔχειν πανουργίας καὶ εἰδέναι παντὸς ἔργου δυσσέβειαν. Ὅσοι δὲ μισθαρνοῦντες ἦνυσαν τάδε, χρόνῳ ποτ' ἐξέπραξαν ὥς δοῦναι δίκην. Ἄλλ' εἵπερ Ζεὺς ἴσχει ἔτι σέβας ἐξ ἑμοῦ εὖ τοῦτ' ἐπίστασο, ὄρκιος δέ σοι λέγω, εἰ μὴ εὐρόντες τὸν αὐτόχειρα τοῦδε τοῦ τάφου ἐκφανεῖτ' ἐς ὀφθαλμοὺς ἐμούς, οὐχ ἄρκεσει ὑμῖν μοῦνος Ἄιδης, πρὶν ἂν ζῶντες κρεμαστοὶ δηλώσητε τήνδε ὕβριν, ἵν' εἰδότες ἔνθεν οἰστέον τὸ κέρδος τὸ λοιπὸν ἀρπάζητε, καὶ μάθηθ' ὅτι οὐ δεῖ φιλεῖν τὸ κερδαίνειν ἐξ ἅπαντος. Ἐκ τῶν γὰρ αἰσχυρῶν λημμάτων ἴδοις ἂν τοὺς πλείονας ἀτωμένους ἢ σεσωσμένους.	Πάψε προτοῦ κι' ἐμένα με γεμίσεις με θυμὸ με τα λόγια σου, μήπως αποδειχτεῖς ἀμυαλὸς ἀν καὶ εἶσαι γέρος. Γιατί λες ἀνυπόφορα πράγματα ὅταν λες ὅτι οἱ θεοὶ ἔχουν ἐγνοία για αὐτόν ἐδῶ το νεκρό. Για ποῖον ἀπὸ τοὺς δύο λόγους ἐθαψαν αὐτόν, ἐπειδὴ τον τιμοῦσαν πολὺ σαν εὐεργέτη, γιατί/μολονότι ἦρθε νὰ πυρπολήσῃ τοὺς περίστυλους ναοὺς καὶ τὰ ἀφιερώματά τοὺς καὶ νὰ ἐρημώσῃ τὴ γῆ ἐκείνων καὶ νὰ καταλύσῃ τοὺς νόμους; Ἢ μήπως βλέπεις τοὺς θεοὺς νὰ τιμοῦν τοὺς κακοὺς; Δεν εἶναι δυνατόν. Ἀλλὰ ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή τῆς βασιλείας μου κάποιοι ἄνδρες στὴν πόλῃ πὺ με δυσκολία υπέφεραν τὴ διαταγὴ μου σιγομουρμούριζαν ἐναντίον μου κρυφὰ κουνώντας τὸ κεφάλι τοὺς οὔτε ἐβάζαν τὸν τράχηλό τοὺς υπάκουα κάτω ἀπὸ τὸ ζυγὸ ὥστε νὰ πειθαρχήσουν σὲ μένα. Ἀπὸ αὐτοὺς ἐδῶ αὐτοὶ παρασυρμένοι με χρήματα γνωρίζω πολὺ καλὰ ὅτι ἔκαναν αὐτά. Γιατὶ κανένας θεσμὸς δὲν φύτρωσε στοὺς ἀνθρώπους τόσο κακὸς ὅπως τὸ χρῆμα. Αὐτὸ καὶ πόλεις κυριεύει, αὐτὸ ξεσπιτώνει τοὺς ἀνθρώπους, αὐτὸ καθοδηγεῖ καὶ διαστρέφει τὶς δίκαιες γνώμες τῶν θνητῶν ὥστε νὰ στρέφονται σὲ αἰσχρὲς πράξεις. Καὶ δείχνει στοὺς ἀνθρώπους νὰ κάνουν πανουργίες καὶ νὰ γνωρίζουν κάθε ἀνόσιο ἔργο. Ὅσοι ὁμως πληρώθηκαν καὶ ἔκαναν αὐτά, ἀργὰ ἢ γρήγορα κατάφεραν (ὥστε) νὰ τιμωρηθοῦν. Ἀλλὰ ἀν τιμῶ καὶ σέβομαι ἀκόμα τὸ Δία, Νὰ τὸ ξέρεις καλὰ αὐτό, με ὄρκο σου τὸ λέω, ἀν δὲν βρεῖτε τὸ δράστη αὐτῆς τῆς ταφῆς καὶ δὲν τον παρουσιάσετε μπροστὰ στα μάτια μου, δὲν θὰ εἶναι ἀρκετὸς γιὰ ἐσὰς μόνο ὁ θάνατος, προτοῦ ζωντανοὶ στὴν κρεμάλα μου φανερώσετε αὐτὴ τὴν παρανομία, γιὰ νὰ μάθετε ἀπὸ πὺ πρέπει νὰ ζητάτε τὸ κέρδος καὶ στο ἐξῆς (ἀπὸ ἐκεῖ) νὰ τὸ ἀρπάζετε, καὶ γιὰ νὰ καταλάβετε ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀγαπάτε τὸ κέρδος ἀπὸ παντοῦ. Γιατὶ ἀπὸ τὰ παράνομα κέρδη μπορεῖς νὰ δεις τοὺς περισσότερους νὰ καταστρέφονται παρὰ νὰ ἔχουν σωθεῖ.

ΦΥΛΑΚΑΣ

Εἰπεῖν δὲ δώσεις,
ἢ στραφεῖς οὕτως ἴω;

ΚΡΕΩΝ

Οὐκ οἶσθα ὥς καὶ νῦν ἀνιαρῶς λέγεις;

ΦΥΛΑΚΑΣ

Ἐν τοῖσιν ὥσιν ἢ ἐπὶ τῇ ψυχῇ δάκνη;

ΚΡΕΩΝ

Τί δὲ ῥυθμίζεις
ὅπου (ἐστίν) τὴν ἐμὴν λύπην;

ΦΥΛΑΚΑΣ

Ὁ δρῶν ἀνιᾷ τὰς φρένας σου, τὰ δ' ὥτ' ἐγὼ.

ΚΡΕΩΝ

Οἶμοι, ὥς δῆλον ἐκπεφυκὸς εἶ λάλημα.

ΦΥΛΑΚΑΣ

Οὐκ οὖν ποιήσας γε ποτέ τὸ ἔργον τοῦτο.

ΚΡΕΩΝ

Καὶ ταῦτ' προδούς γε
τὴν ψυχὴν ἐπ' ἀργύρῳ.

ΦΥΛΑΚΑΣ

Φεῦ· ἦ δεινὸν,
ὥς δοκεῖ γε,
καὶ ψευδῇ δοκεῖν.

ΚΡΕΩΝ

Κόμψευέ νυν τὴν δόξαν·
εἰ δὲ μὴ φανεῖτέ μοι
τοὺς δρῶντας ταῦτα,
ἐξερεῖθ' ὅτι τὰ δειλὰ κέρδη
πημονὰς ἐργάζεται.

ΦΥΛΑΚΑΣ

Ἄλλ' εὐρεθεῖν μὲν μάλιστ'·
ἐὰν δὲ τοι ληφθῇ τε καὶ μὴ,
τοῦτο γὰρ τύχη κρινεῖ,
οὐκ ἔσθ' ὅπως
σὺ ὄψει με ἐλθόντα δεῦρο.
Καὶ νῦν γὰρ σωθεῖς ἐκτὸς ἐλπίδος
γνώμης τ' ἐμῆς
ὀφείλω τοῖς θεοῖς πολλὴν χάριν.

ΦΥΛΑΚΑΣ

Θα μου επιτρέψεις να μιλήσω
ἢ, αφοῦ κάνω μεταβολή, να φύγω χωρίς να πω τίποτα;

ΚΡΕΩΝ

Δεν καταλαβαίνεις ότι και τώρα μιλάς ενοχλητικά;

ΦΥΛΑΚΑΣ

Στα αυτιά ή στην ψυχή ενοχλείσαι;

ΚΡΕΩΝ

Με ποιο δικαίωμα προσδιορίζεις
πού είναι η λύπη μου;

ΦΥΛΑΚΑΣ

Ο δράστης ταραζει την ψυχή σου, ενώ εγώ τα αυτιά σου.

ΚΡΕΩΝ

Αλίμονο! Πόσο φλύαρος φαίνεται ότι γεννήθηκες.

ΦΥΛΑΚΑΣ

Ωστόσο δεν έκανα ποτέ την πράξη αυτή.

ΚΡΕΩΝ

(Την έκανες) και μάλιστα αφού πουλήσες
την ψυχή σου για χρήματα.

ΦΥΛΑΚΑΣ

Αλίμονο! Είναι φοβερό
εκείνος που παίρνει βέβαια αποφάσεις
να σχηματίζει εσφαλμένες αντιλήψεις.

ΚΡΕΩΝ

Κάνε τον έξυπνο με τη λέξη «δόξα».
Αν όμως δεν μου αποκαλύψετε
τους δράστες αυτής της ταφής,
θα ομολογήσετε ότι τα ανέντιμα κέρδη
φέρνουν συμφορές.

ΦΥΛΑΚΑΣ

Αλλά μακάρι να βρεθεί και με το παραπάνω.
είτε όμως συλληφθεί είτε όχι,
γιατί αυτό θα το κρίνει η τύχη,
με κανένα τρόπο
εσύ δεν θα με ξαναδείς να έρχομαι εδώ.
Γιατί και τώρα που σώθηκα χωρίς να το ελπίζω
Και χωρίς να το περιμένω
χρωστώ στους θεούς μεγάλη ευγνωμοσύνη.